

НА ТРЕЋЕМ КЊИЖЕВНОМ ФЕСТИВАЛУ „БИРИЛИЦОМ“ У БУДВИ О ОБНОВИ ЦРКВЕ Св. АНТУНА ПАДОВАНСКОГ

Детаљ са вечери

Традиција и морална обавеза

Фестивал „Бирилицом“ био је мјесто одржавања расправе поводом иницијативе Општине Будва за обнову католичке Цркве Светог Антуна Падованског која се налазила на средини друге могренске плаже у Будви, а која је срушена 1952. године. У марту ове године, покренута је иницијатива за обнову, односно поновну изградњу цркве на Могрену, а Општина Будва је изразила спремност да обезбједи средства уз сагласност представника католичке цркве. Оригинални планови за изградњу су сачувани, а постоје и бројне фотографије тако да би црква могла да се изгради у изгледу и димензијама у којима је постојала након последње реконструкције почетком XX вијека. Идејни архитектонски пројекат за изградњу порушене цркве урадио је архитекта Небојша Гавриловић. На дан Св. Антуна Падованског, 13. јуна сваке године, је из Цркве Св. Ивана Крститеља у Старом граду, крета-

ла свечана процесија са иконом Св. Антуна Падованског, богато украшеном завјетним златом. Икона је изношена девет дана прије прославе, да би свих тих дана у цркви Св. Ивана одржавана миса. Обнова цркве представља обавезу која је за вишевековни град Будву представљала моралну традицију, а то је вјерска толеранција, помагање у невољи ближњем које год он вјере био – казала је, поред осталог, историчарка умјетности, мр Луција Турашковић. Аутор идејног пројекта обнове цркве, архитекта Небојша Гавриловић је нагласио да би обнова представљала четврти пут њене градње, а да се приликом планиране градње, не би требало ништа мијењати, већ би црква изгледала као некада. Могуће је наравно примјенити и неко савремене рјешење. Старобудванка Љерка Драгићевић публици говорила давна причања, сјећања и анегдоте, везане за цркву Св. Антуна Падованског. А.Ђ.

НАГРАДА „СВЕТОЗАР ЂОРОВИЋ“ СЛОБОДАНУ ВЛАДУШИЋУ Награђен „Велики јуриш“

Књижевна награда „Светозар Ђоровић“ ове године је додијељена Слободану Владушићу за роман „Велики јуриш“, обавијестила је Маја Шарић, представница за одnose с јавношћу ИК „Лагуна“. Према једногласној одлуци жирија, ова књига је најбоље прозно дјело објављено између двије манифестације Ђоровићевих сусрета писца „Српска проза данас“. Владушићев роман је приповиједан у првом лицу, из перспективе главног јунака, поручника српске војске у Првом свјетском рату. У рано прољеће 1916. године, поручник Милош Војновић опоравља се на Крфу, у вили Ахилеон, од преласка

преко Албаније. Ту упознаје необичну Холанђанку Фани де Грот и постаје очевидац самоубиства српског мајора кога нико није ословљавао по имену. Напета потрага за изгубљеним писмом које је остало иза мајора Војновића ће водити кроз улице Крфа, до врхова Кајмакчалане, а затим назад, до солунских кабарea и Солунског фронта. Његова судбина ће се преплитати са животима Станислава Кракова, војводе Вука, мајора Калафатовића, као и са акцијама тајанственог бугарског официра кога ће пратити у стопу, да би се, на крају пута, суочио са маглом...– наводи Шарићева. С.Ђ.

МЕЂУНАРОДНИ ФЕСТИВАЛ ЛУТКАРСТВА У ПОДГОРИЦИ: КОМАД „ВАНДА ЛАВАНДА“ ГРАДСКОГ КАЗАЛИШТА ЛУТАКА ИЗ РИЈЕКЕ

Разлике нам уљепшавају дане

■ Оно, што је веома битно у овој представи јесте порука да треба знати рећи `опрости`, не бити себичан и мислити да ће се све само од себе ријешити, каже Вицић

Није лако бити другачији, у најширем спектру значења тог појма. Јер, свијет воли униформност, препознатљивост, не воли изненађења. И, не увиђа лако да разлике и мане постоје како бисмо једни другима уљепшали дане. Па, тако ни овчици, Ванди Лаванди, није било лако да објасни другима зашто њено руно и кожа мијењају боју у зависности од тога што поједе. И како то да она воли да пасе лаванду, и да не смрди као друге овце. И, како то да није чак ни црна овца, него розе или лила, или жута или плава... Управо о томе говори комад „Ванда Лаванда“ Градског казалишта лутака из Ријеке (Хрватска) који је изведен у КиЦ „Будо Томовић“ у склопу 8. Међународног фестивала луткарства Подгорица – Црна Гора 2019. Представа је настала по тексту Јелене Тондини у режији Моране Доленц. Сценографију, лутке и костиме урадила је Лучи Видановић, а музику Анита Вало и Мери Јаман. Лутке оживљавају гл-

умци Златко Вицић, Петра Шарац и Андреа Шпиндел. Ванду Лаванду оживљава Златко Вицић, који каже да у сваком друштву, поред црних, постоје чак и шарене овце. – Односно, без обзира на наше сличности или различитости и мане, другима тиме уљепшавамо дане. Оно, што је веома битно у овој представи јесте порука да другима треба знати рећи и опрости, не бити себичан и мислити да ће се све само од себе ријешити, и да пријатељи требају увијек бити ту кад нама требају. Требао би да схватимо да и тим пријатељима и ми понекад требамо да будемо при руци – објашњава Вицић зашто дјеца воле ову представу која је на сцени већ три године. Иначе, и сама Ванда је по себи различита лутка, јер је спој различитих врста. А, ни сценографија није класична. – Сценографију чине сунђерасте предмети, слични лега коцкама. Зато често волим да кажем да се ми у

Вицић је изашао у сусрет најмлађој публици

овој представи играмо, односно слажемо те коцке како то радња од нас захтијева, и сами себи правимо сценографију, неке друге животиње – појашњава Вицић. Зато, додаје он, дјеца свугдје једнако добро реагују на овај комад. То не само да је потврдило ово играње у Подгорици, већ и њихова извођења у Ирану и Турској, каже он. Фестивал се завршава

вечерас додјелом награда најуспјешнијима по одлуци стручног и дјечјег жирија. Награде ће им бити уручене од 20 часова у КиЦ-у, а након тога могу погледати комад подгоричког Градског позоришта „Мали пират“. Такође, они који су пропустили да јуче погледају италијанску представу „Под жицама“ могу то учинити данас од 12 часова у сали Додест. Ж.Ј.

У ДОДЕСТУ ИЗВЕДЕН КОМАД „ПОД ЖИЦАМА“ ТЕАТРА „КРОНИКОКАБ“ ИЗ ОСИЈА

Лутка Нора која изражава све оно што глумац може исказати тијелом

Марионета лутка је чије име најчешће има негативан призив у колоквијалном говору. То је и лутка коју све рјеђе сусрећемо у позориштима јер онај ко је води, ко јој удахнује живот мора бити истински мајстор, као што је то јуче подгоричкој публици показала италијанска глумица Надиа Имперо.

Она је у Додесту извела комад „Под жицама“, који је продукција театра „Кроникокаб“ из Осиде са Сардиније. Представа је изведена у оквиру осмог Међународног фестивала луткарства Подгорица – Црна Гора 2019.

Све почиње када Надиа Имперо на сцену изводи марионету Нору, баку која каже да је сама осмислила цијели комад, и све приче које је публика потом гледала, о акробати на трапезу

„Мудраци са Сардиније“

Оскар, „векио фрателима“ – четворци сардинијских старца – тенора, акробаткињи на жици, „скакутавим ножицама“, Пилету којем је наша публика дала име Мићо, Госпођици Амбрас. – У свијет марионета упутио ме је мој учитељ Тони

Цафра. И увидјела сам да када је у питању луткарство, марионета ми пружа могућност да најбоље изразим све оно што бих и као глумица урадила тијелом. Јер, марионета пружа могућност органског, природног и прецизног покрета, сличног људском тијелу. Та лутка вам омогућава да је персонализујете – каже Имперо.

Иначе, воли луткарство, посебно рад с марионетама, који јесте тежак, али лутке омогућавају да кажете и оно што иначе не бисте. Њима је то дозвољено, додаје глумица која је својим умијећем вођења марионета одушевила једнако и мале и велике. Ж.Ј.

Грешка која се може исправити

Подгорички малишани синоћ су у Додесту имали прилику да виде и представу „Ерор 404“ театра Angeles de teatro из Малаге, Шпанија. Текст и драматургију, као и сценографију урадио је Вагнер Гало, који је уједно и главни глумац. Режијер је Хулио Гало, лутке је урадио Антонио Мартин, костим Јоланда Атала, а музику Кевин Меклиод. Радња прати Стива који је свој живот преселио у виртуелну стварност, који је опседнут игрицама и друштвеним мрежама. Но, оне у једном моменту постају његова ноћна мора, и он је стављен пред избор да ли да понови пријашњу грешку.

НОВИ НАСЛОВИ Другачији Сингер

Свијет који нам нобеловац Сингер дочарава у дјелу „Црвена Кејла“, у издању „Деревте“, потпуно је другачији од романа који су га прославили – радња је смјештена у предратну Варшаву, а живописни ликови потичу из јеврејског подземља којим владају криминалци свих врста: подводачи, убице, трговци бијелим робљем, уцењивачи. Црвена Кејла је проститутка, њен муж Јарми је лопов, а Макс је осуђивани фалсификатор и преварант. Ова необична тројка смишља план како да се домогне великог богатства, у чему ће велику улогу играти Јармијев и Макс таленат за махинације, али и Кејлина професионална вјештина.

Због богатог еротског садржаја ово контроверзно дјело изазвало је бурне реакције и протесте широм свијета, те је дуго и остало „заточено“ у јидишком рукопису, а тек су недавно почели да га преводe и објављују. „Црвена Кејла“ показује поразне последице које криминални миље има по оне који желе да из њега искораче и још једном открива сву раскош Сингеровог приповједачког дара. М. МИЛОСАВЉЕВИЋ